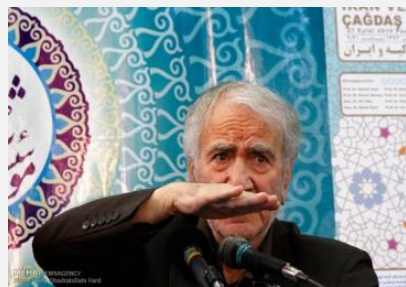

شیخ اشراق، شهید راه حکمت و عقل است

ابراهیمی دینانی در مراسم بزرگداشت شیخ اشراق که در موسسه حکمت و فلسفه برگزار شد، گفت: در کتابهای فلسفی سهروردی را شیخ مقتول می گویند، در حالی که او شهید راه حکمت و عقل است.

ابراهیمی دینانی در مراسم بزرگداشت شیخ اشراق که در موسسه حکمت و فلسفه برگزار شد، گفت: در کتابهای فلسفی سهروردی را شیخ مقتول می گویند، در حالی که او شهید راه حکمت و عقل است.

به گزارش خبرنگار مهر بزرگداشت شیخ اشراق با عنوان «سهروردی در متن آثارش»؛ عصر دیروز در موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه برگزار شد.

در ابتدای این مراسم غلامحسین ابراهیمی دینانی با بیان اینکه چرا باید از سهروردی به عنوان شهید یاد کرد، گفت: می گویم شهید سهروردی چون او را کشتند ولی در کتابهای فلسفی او را شیخ مقتول می گویند، در حالی که سهروردی شهید راه حکمت و عقل است. می گویند مقتول که گناهی از آن برآید. در حالی که او گناهکار نبود و در ۳۴ سالگی در شهر حلب سوریه به شهادت رسید.

وی افزود: سهروردی مؤسس حکمت اشراقی در جهان اسلام است. سهروردی هم اشراقی و پیرو ابن سینا بوده است.

دینانی با اشاره به اینکه سهروردی سه رساله فارسی داشته است، ادامه داد: یکی از این سه رساله «عقل سرخ» است. نام این رساله نشان می دهد با اینکه سهروردی فیلسوف است ولی ذوق شاعرانه داشته است. دومین رساله «آواز پر جبرئیل» و سومین «لغات موران» است. جبرئیل یک فرشته است و حامل وحی که آیات قرآن کریم را به گوش پیامبر می رسانده است. پیامبر به صورت های مختلف جبرئیل و سهروردی از قرآن عبارت «پرجبرئیل» را دیده است. در واقع منظور سهروردی پره های عقل است و جبرئیل حامل وحی و عقل الهی بوده است که چندین پر دارد. این نشان می دهد که سهروردی یک مرد ایرانی تمام عیار بوده و با قرآن مأنوس بوده است.

چهره ماندگار فلسفه در ادامه با اشاره به عقل سرخ تصریح کرد: رنگ سفید و رنگ سیاه وقتی در هم آمیخته شود، سرخ می شود. موقع غروب روشنایی می رود و تاریکی می آید. هنگام رفتن تاریکی و آمدن سپیدی، سرخ می شود. حال چرا سهروردی می گوید عقل سرخ برای اینکه عقل پرده نادانی را می شکافد و از نادانی به نادانی راه نیست. عقل سرخ می شود چون از حس به خیال و از خیال به عقل می رسد. نادانی سیاهی است، دانایی سپید و این از سیاهی به سپیدی رسیدن که عقل آن را می برد، سرخ است.

عضو پیوسته فرهنگستان علوم ایران اظهار کرد: عقل کنجکاو به ذات و جستجوگر است و به عبارت دیگر عقل راه است، صراط است و چون همیشه می رود یک جا نمی ماند. انسان با تنبلی و ترس است که متوقف می شود. فکر کردن خیلی سخت است این دو عامل انسان را از رفتن باز می دارد. سالک راه حق و سالک فکرت کار آدمی است. عجیب تر از انسان کسی در این دنیا نیست. به همین دلیل است که حیوانات تعجب نمی کنند ولی انسان تعجب می کند. حیوانات فکر نمی کنند در حالی که انسان فکر می کند. پس عقل سرخ سهروردی یعنی از تاریکی به روشنایی رفتن ولی چون روشنایی مطلق نیست پشت آن دوباره تاریکی است و دایره مجهولات وسیع است. برخورد دانایی و نادانی است که سرخی می آورد.

دینانی یادآور شد: هر روشنایی نسبت به روشنایی برتر تاریک است و عقل همواره سرخ است و سرخ باقی می ماند.

مهرنوش محمدزاده